

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проектами

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
“Моделі розвитку національної економіки”

Підготовки	магістра
галузі знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальності	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійної програми	«Міжнародні економічні відносини»

Силабус розроблено на основі освітньо-професійної програми магістерського рівня «Міжнародні економічні відносини», Стандарту вищої освіти України для *магістрів* спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Розробник: к. е. н., доц. Н.С. Науменко

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами, протокол № 3 грудня 2020 р.

Завідувач кафедри:

. е. н., проф. А.О. Бояр)

Луцьк 2020
СИЛАБУС

Назва курсу: «Моделі розвитку національної економіки»

Викладач: Науменко Наталія Сергіївна naumenko.nataliya@vnu.edu.ua каб. 204, G-7

Кількість годин/кредитів: 120/4; 36 годин пар з яких 20 годин лекцій, 16 годин семінарських занять, 8 годин консультацій, 76 годин самостійна робота.

Опис курсу: Особливістю сучасного етапу розвитку світової економіки і міжнародних відносин є зростання взаємозалежності політичних, соціальних і економічних агентів, що пов'язано з процесами глобалізації, розширенням взаємодії різних народів, розвитком цивілізацій. Пропонований курс являє собою виклад основних питань формування та реалізації моделей економічного розвитку в умовах глобалізації світових господарських процесів. Принципова відмінність курсу полягає в тому, що в ході розгляду навчальних тем студентам буде запропоновано не лише можливість ретельно вивчити основні макрорегулятори економічного розвитку, сучасні мікроекономічні стратегії, а й проаналізувати умови, в яких певна стратегія виявилася ефективною або мала негативні наслідки, щоб врахувати цей досвід при розробленні й реалізації національних моделей. Особлива увага приділяється проблемам досягнення оптимальної відкритості економіки в державах, які здійснюють ринкові трансформації. В процесі вивчення предмету відбувається поєднання концептуальних підходів до розробки й аналізу міжнародних моделей економічного розвитку з розглядом конкретних стратегічних питань формування національних економічних моделей країн світу. Визначені проблеми викладаються послідовно за відповідними модулями, і включають різні теоретичні та аналітичні розробки, практичні рекомендації, а також конкретні ситуації та їх вирішення.

Цілі курсу: формування системи теоретичних знань про проблеми та методи розробки і реалізації міжнародних моделей економічного розвитку, а також навичок їх практичного застосування

Оцінювання: форма підсумкового контролю – екзамен. Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

- 40 балів за участь обговореннях (Модуль 1);
- 60 балів підсумкова модульна контрольна робота (Модуль 2).

Необхідний мінімум для успішного завершення курсу – 60 балів.

Поточний контроль (мах = 40 балів)							Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1							Модуль 2	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			МКР	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	60	100
6	5	5	6	6	6	6		

Формат курсу:

- очний формат – лекції та семінарські заняття;
- онлайн формат — за наявності підключення до мережі Інтернет (рекомендовано);
- автономний формат — можливість завантажити курс на комп'ютер і навчатися без підключення до мережі Інтернет. При цьому функція підсумкової модульної роботи недосяжна;
- друкований формат — можливість роздрукувати і вивчати будь-яку тему, розділ чи весь курс.

Тематичний план курсу:

Тема 1. Теоретичні основи типологізації та класифікації країн

План.

1. Структуризація і типологізація економічних систем.
2. Товарні економічні системи: еволюція і риси.
3. Класифікація соціально-економічних систем.
4. Національні (країнові) моделі економічного розвитку.
5. Типологія моделей економічної трансформації.

Тема 2. Глобалізація моделей розвитку національної економіки

План.

1. Суть і основні прояви глобалізації у формуванні моделей національного економічного розвитку.
2. Трансформація ролі держави в умовах глобалізації.
3. Економічні стратегії держави в умовах глобалізації.

Тема 3. Варіативність економічних політик

План.

1. Макроекономічні теорії як підґрунтя розробки моделей економічного розвитку.
2. Державне і ринкове регулювання економіки.
3. Мікроекономічні стратегії розвитку.

Тема 4. Міжнародна координація економічних політик

План.

1. Система міжнародного регулювання світової економіки.
2. Економічні структури ООН як регулятори міжнародних економічних відносин.
3. Роль Міжнародного валютного фонду у формуванні моделей національної економіки.
4. Кредитна політика Світового банку як чинник формування національних моделей економічного розвитку.
5. Регулююча роль Світової організації торгівлі.
6. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та консультативні групи держав як регулятори міжнародних економічних відносин.
7. Стратегії макрорегіональних інтеграційних об'єднань.

Тема 5. Економічні моделі розвинутих країн

План.

1. Економічна модель США.
2. Модель економічного розвитку Японії.
3. Модель економічного розвитку ФРН.
4. Модель економічного розвитку Франції.
5. Модель економічного розвитку Великої Британії.

Тема 6. Проблеми формування моделей економічного розвитку країн з транзитивною економікою

План.

1. Передумови реформування економіки.
2. Особливості реформування економіки в постсоціалістичних країнах (країна за вибором студента).
3. Модель економічного розвитку Російської Федерації.
4. Моделі економічного розвитку країн Центральної Азії (країна за вибором студента).

5. Модель економічного зростання України.

Тема 7. Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються

План.

1. Моделі економічного розвитку Азійських нових індустріальних країн (Індонезія, Таїланд, Південна Корея).
2. Особливості реформування економіки в постсоціалістичних країнах (країна за вибором студента).
3. Китайська модель реформування економіки.
4. Еволюція «латиноамериканської моделі» трансформації економіки (Бразилія, Аргентина, Мексика, Чилі, Колумбія, Уругвай та Парагвай).
5. Індійський шлях економічного реформування.

Література:

Основна література:

1. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник / Ред. Ю.Г. Козак; В.В. Ковалевський; О.В. Захарченко, Лебедева, С.М. – Київ: Авріо, Освіта України, 2011. – 256 с. 2.
2. Чернега О.Б., Семенов А.А., Білозубенко В.С. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. – 2-ге вид., оновл. і доп. – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 346 с.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник для студ. вузів / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, Н.С. Логвінова [та ін.]; за ред.: Ю.Г. Козак [та ін.] . – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр учбової літ., 2009 . – 356 с.

Додаткова література:

4. Мовсесян А.Г., Огнивцев С.Б. Мировая экономика: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2001. – 656 с.
5. Макконелл К.Р. и Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. - В 2 т.: Пер. с англ. 11-го изд. - Т. I. – М.: Республика, 1992. – 399 с.
6. Генри Мипцберг, Брюс Альстрэнд, Джозеф Лэмпел. Школы стратегий. Стратегическое сафари: экскурсия по дебрям стратегий менеджмента. – СПб: Питер, 2001. – С. 16-19.
7. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації. /За ред. Д.Г. Лук'яненка. – К., 2001. – С. 453-454.
8. Белорус О.Г., Лукьяненко Д.Г. и др. Глобальные трансформации и стратегии развития. - К.: Орион, 2000. – С.266
9. Пахомов Ю.Н., Филипенко А.С, Лукьяненко Д. Г., Макогон Ю.В., Громенкова С. В. Международные стратегии экономического развития. – Киев - Донецк, 2001. – С. 106-108.
10. www.cia.gov
12. Міжнародні фінанси: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 109.
13. www.wto.org
14. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця. — К.: Інтекон. прогноз.; Фенікс, 2003. — С. 136.
15. W .T. Anderson. All Connected Now. Life in the First Global Civilization. – Westview Press, 2001. – Р. 1.
16. Домінік Мартен, Жан-Жак Мецжер, Філіп П'єр. Соціологія глобалізації. - К.: КМ Академія, 2005. - С. 14.
17. Дергачев В. Геоэкономический словарь-справочник. - Одесса, 2004. - С. 35. 40
18. П. Ратленд. Глобализация и посткоммунизм // МЭ и МО, 2002. - №4. - С. 23.
19. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика общества и культура. - М.: ГУ ВШЭ, 2000. - С. 105.
20. Porter M. The Competitive Advantages of Nations. - N.Y., 1990. p. 62
21. Эльянов А. Государство и развитие // МЭ и МО, 2003. - №1. С.8-9.

22. Гош А. Определяющий фактор возрождения производительных сил Украины // Экономика Украины, 2003. - № 6. - С. 52.
23. Богиня Д., Волинский Г. Структурная перестройка экономики в условиях глобализации и информатизации // Экономика Украины, 2003. - №7. - С. 27. 68.
24. Новицкий В. Национальные интересы Украины в контексте цивилизационных детерминант и экономической глобализации // Экономика Украины, 2003. - № 7. - С. 18.
25. Пахомов Ю. Біфуркаційний стан світового ядра напередодні зміни світових лідерів // Економіка України, 2008. - №4. - С. 13.
26. www.globalization.kof.ethz.ch
27. Рашковский Е., Хорос В. Мировые цивилизации и современность //МЭиМО, 2001. - № 12. - С. 33-41.
28. Семеникова Л.И. Цивилизации в истории человечества. - Брянск: «Курсив», 1998. - 340 с.
29. Щекин Г.В. Социальная философия истории (теория социального развития). - К.: Либідь, 1996. - 152 с.
30. Цивилизационные особенности ЮВА // МЭиМО, 2005. - № 4. - С. 53 - 59.
31. Ерасов Б.С. Культура, религия и цивилизация на Востоке (Очерки общей теории). - М.: Наука, 1990.
32. Лебедева Э. Тропиканская цивилизация в современном мире //МЭ и МО, 2004. - №4. - С. 74-83.
33. Рашковский Е. Япония: цивилизационные парадоксы //МЭ и МО, 2005. - №3. - С. 64-70.
34. Кейнс Д. Общая теория занятости, процента и денег. - М., 1996. - С. 368.
35. Корнійчук Л.Я., Датаренко Н.О., Поручник А.М. та ін. Історія економічних учень: Підручник. - К., 1999. - С. 368-370.
36. Милтон Фридмен. Если бы деньги заговорили. - М.: Дело., - 2002. - С. 142-144.
37. Гелбрейт Дж. Новое индустриальное общество. - М, 1969. - С.113.
38. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток // Економіка України, 14 2008. - №4. - С. 85.
39. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. - К.: Інтелсфера, 2002. - С. 200.
40. Лортикян Э.Я. История экономических реформ. - Харьков: Консум., 1999. - С. 44-48.
41. www.oecd.org
42. Международные стратегии экономического развития / Под ред. Ю.В. Макогона. - К: Знания, 2007. - С. 102-122.
43. Соколенка С.І. Глобалізація і безпека України. - К.: Логос, 1999. - С. 102, 353- 354.
44. Государство в меняющемся мире //Всемирный банк. Отчет о мировом развитии. - М.: Экономика, 1997. - С. 4.
45. Н. Загладин. США: общественно-политическое развитие на рубеже нового века // МЭ и МО, 2001. - №5. - С. 3-14.
46. The Political Economy of Japanese Globalization, n.y. - 2001. - P.1-25.
47. Современные международные отношения /А.В. Толкунова. - М.: РОССПЭН, 2000. - 584 с.
48. UNCTAD. World Investment Report 2008. Transnational Corporation and the Infrastructure Challenge. - N-Y. - 2008. - 294 p.
49. Королев И.С. Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет. - М.: «Экономистъ», 2003. - 604 с.
50. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ / Під кер. Т.М. Цигаикової. - К.: КНЕУ, 2006. - С. 555-566.
51. Євробюлетень // Інформаційний бюлетень Представництва Європейської Комісії в Україні. — 2002. — № 10. — С 4—26.
52. К. Астапов. Формирование единого экономического пространства стран СНГ// МЭ и МО, 2005. - №1. - С. 96.
53. www.guam.org.ua

54. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. – К.: Издательство: ТОВ «Кондор», 2010. – 182 с.
55. Евроатлантическое пространство безопасности: монография / Под ред. А.А. Дынкина, И.С. Иванова. – М., ЛЕНАНД, 2011. – 480 с.
56. Европейский Союз и региональные конфликты: Монография / Отв. ред. Н.К. Арбатова, А.М. Кокеев. – М., ИМЭМО РАН, 2011. – 143 с.
57. Зеленев Л.А., Владимиров А.А., Степанов Е.И. Современная глобализация: Состояние и перспективы: монография. – М., 2010. – 304 с.
58. Мантусов В.Б. Международная экономическая интеграция в современных мирохозяйственных отношениях: Для студентов и аспирантов ВУЗов. М.: Издательство: Юнити, 2011.
59. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Підручник для студ. економіч. фактів і економіч вузів України / за ред Макогон Ю.В. – К.: 2009. – 420 с.
60. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О. Задої. – К.: Знання, 2007. – 332 с. 15
61. Міжнародні стратегії економічного розвитку: конспект лекцій / О.Б. Чернега, В.О. Козуб. – Х.: ХДУХТ, 2010. – 220 с.
62. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч.-метод. посібник / Т.В. Андросова, В.О. Козуб. – Харків: Видавництво «Форт», 2014. – 305с.

Ресурси мережі Internet:

63. Організація Об'єднаних Націй (ООН) - United Nations(UN). - Режим доступу: <http://www.un.org/>
64. Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) - Industrial Development Organization (UNIDO) - Режим доступу: <http://www.unido.org/>
65. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) - United Nations Conference on Trade and Development(UNCTAD). – Режим доступу: <http://www.unctad.org/>
66. Конференція ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). – Режим доступу: <http://www.uncitral.org>
67. Світова організація торгівлі (COT) - World Trade Organization (WTO). - Режим доступу: <http://www.wto.org/>
68. Міжнародна торговельна палата (МТП). – Режим доступу: www.iccwbo.org
69. Міжнародний валютний фонд (МВФ) - International Monetary Fund – IMF. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
70. Світовий банк (World Bank). - Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
71. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). – Режим доступу: www.worldbank.org/ibrd
72. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) - World Intellectual Property Organization (WIPO). - Режим доступу: <http://www.wipo.org>
73. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) – Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). - Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
74. Всесвітній економічний форум (ВЕФ) - World Economic Forum. - Режим доступу: <http://www.weforum.org>
75. Європейський Союз (ЄС) – European Union (EU). - Режим доступу: <http://www.eu.com>
76. Інформаційна система ЄС – European Community Information Service – Режим доступу: <http://www.europa.eu.int>
77. Статистична служба Європейської комісії (Євростат). – Режим доступу: www.europa.eu.int
78. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА) - North American Free Trade Agreement (NAFTA). – Режим доступу: [http://www.yahoo.com/business and economy/north american free trade agreement-nafta](http://www.yahoo.com/business_and_economy/north_american_free_trade_agreement-nafta)
79. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) - Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). – Режим доступу: <http://www.asean.or.id>

80. Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЭС) - Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC). – Режим доступу: <http://www.apec.org>
81. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК). – Режим доступу: www.opec.org

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно